

però no n'hi han aparegut.

Recerques. No es veu res en el terreny romànic. Si pensem en un compost de CELLA amb un mot conegut, no seria MAGNA (com *Vallmanya*, *Casamanya*), no havent-hi *-ny-*, i també la *-e-* medial de *Sellemana* ens ho treu del cap. Cap base adequada entre els noms de persona germànics: per més que hi hagi un *Salumann* (Först., 1293, no mancant-hi alguna variant dial. *Seliman*, *Salaman*) perquè tampoc explicaria la *-ll-*, i els noms en *-MANN* coneguts entre nosaltres, tenen *-ny(a)*, com *Fussimanya*, *Fumanya*, *Alamany*, *Vilademany*, *Vilamalla* (< *-manya*).

Sospitem, doncs, origen pre-romà, amb major raó pel «paisatge toponímic» del Pallars Jussà, amb el nordrit nucli indoeuropeu (celto-sorotàptic): *Talarn*, *Segú* (Pobla de ~, SEGODUNUM), *Salàs*, *Segant*, *-anta*, *Carant* i el mateix *Tremp*. Car justament entre els llogarets immediats a *Sellemana* tenim *lo Meüll* (probablement ΜΕΒΘ-IALON) i el sorot. *Farmicó*, també dins el te. de Mur (per al qual, veg. *Col. Prerr. Salm.* 1974, 371, on assenyalo altres *For Micó* no lluny en el Segre etcètera).

I no es pot dir que en el terreny cèltic no topem de seguida amb parònims encoratjadors. En primer lloc el nom de la gran tribu galla CENOMANNI, i el seu derivat CENOMANNICO- (aferesat en *Cel *Mánje* > *le Maine*).¹ I com és ben sabut fou per mitjà d'una dissimilació de N-M en L-M, que de CENOMANNOS passant pel fr. ant. *cel Mans* es deduí el nom de la ciutat *Le Mans*. Fins fóra, doncs, concebible que també ací hi hagués hagut una variant tardana en *-L-* d'aquest nom de tribu? Com que les recerques per aquesta banda no desanimaven, com per les altres, hi havia raó per insistir-hi.

En efecte trobem en fi l'ETIM., que ja dono com certa, i fins esbrinada, salvant detalls. Car no és un compost hipotètic, sinó un mot, que ens consta, bo i format, en les llengües vives del domini cèltic: irl. ant. *cēlmaine*, i ky. *celfain* fem., 'bona notícia, albíxeres' («frohe Botschaft»), que, com estableixen Stokes-Bezenberger (p. 89), suposa inequívocament un proto-cèltic KOILOMANĪA.

Una evolució fonètica versemblant ens duu gairebé sense cap escrúpul al nom actual, car és clar que KOIL- es pronunciava llatinement COEL- = CEL-; i per a la resta, tot lliga, amb alguna lleu i fundada modalitat; pogué haver-hi metàtesi anticipant la *-I-*: *CELĪOMANA.

Sabem més: que el fenomen, quasi pan-cèltic, de la «infectio» estava summament descabdellat en les restes de l'hispano-cèltic, quedà ben establert per les recerques de Tovar, sobre in comptables restes epigràfiques; cosa que ja ens fa esperar una evolució *-OIL-* > *oīljo*; llavors fóra ben natural que hi hagués dissimilació *o-o-* > *o-e-* i així aniríem a una evolució COELĪEMAN(I)A, on una nova dissimilació descarregaria aquesta seqüència complicada, fent-ne CELĪEMANA: la base, ni més ni menys, que ha de parar en *Selēmána*.

En efecte, fets així els veiem en altres compostos, ben paral·lels al nostre: *Κοιλιόβρυγα* en Ptolemeu (675), llatinitzat *Coeliobriga* (Holder I, 1061; III, 1178. 63) al costat del qual hi ha *Caeliobricos* en la inscr. sorotàptica de Lamas de Moledo (avui *Calobre Aldea-Nova*) i *Coiloriginus* (Holder I, 1062): *Caelioniga* (CIL II, 3756, trobada a Galícia), d'on un *El-Coelonia* 'eques Asturum' (Holder III, 1251); i la inscripció COILV-SYBAE en un gerro de la Graufezenca (Roergue: Holder III, 1257).

La formació del compost citat irlandès i britònic, és clara: KAIL/KOIL, alternen per un tipus conegut d'apofonia: d'on ky. ant. *coel* 'presagi', bret. ant. *coel* «haruspice», *coiliauce* «augur», irl. ant. *cēl* «augurium» (Pok., IEW, 520), arrel indoeur. comuna amb el balto-eslau i el germànic (al. *heil*, angl. *whole*); altrament amb evolucions divergents, en el lèxic irlandès: car potser prové d'un altre gir de la mateixa arrel l'irl. *col* 'luxúria, pecat, aparellament incestuos'.²

Altres tempteigs en toponomàstica europea antiga, que s'acosten a la nostra base —sembla, amb sufixació un poc diferent—, ja no els puc suggerir, sinó amb la gran reserva que escau a un que és romanista però flac celtòleg. Ptolemeu (II, § 11.15) registra un lloc *Κελαμαντία* en la «Germania Magna», que sembla haver donat *Kalmünz* vora el Danubi (Holder I, 884.1, III, 1178.42, 1181.18); altres proposen derivar-ne també altres NLL alem. o alsacians com *Callmuth*, *Kalmonth*, fr. *Calmont*.

Amb el caràcter de segon membre de noms compostos cèltics, veiem *-MANIA*, *-MANNÆ*, al costat de *-MANTIA*. *Vo-mania*, *Segomannæ* (Horst Schmidt, l. c., p. 236) i d'altra banda *Veni-mantius*, *Cara-mantius* (id., p. 237), junt amb els *Salmanti-ca*, *Helmanti-ca* hispànics que estan a la memòria de tots: em pregunto si en aquell nom ptolemaic tenim un germanastre del nostre *Sellemana* COELEMANĪA, amb sufixació no ben igual, o si —qui sap— alguna mera variant fonètica dialectal, germà bessó, o estricte duplicat.

Deixem aquests corol·laris a qui «possa cantar con miglior plettro». Quant al nostre *Sellemana*, és fàcil endevinar que pogué ser un fort dels celtes d'aqueix nucli d'invasors de la Conca de *Tremp*, que precedits de sorotaptes, s'hi haurien de defensar de l'antic fons ibèric: d'aquest els noms d'*Orcau*, *Gavet*, *Carreu*, *Corrol·da*, *Carrànima* que hem anat estudiant.

Sellemana hauria estat anomenat 'el Fort de la bona-ventura, de la Bona-Nova', que podríem dir (estergint un nom del portuguès colonial). Recordem també el gran descabdellament del sistema cèltic de missatges, que tenim documentat per *vereda* 'missatge que es passa de poble en poble' i 'zona servida per tals missatgers' (*DECat* IX, 140b58, 144b6 ss., 145a32, 46 etc.).

En fi, recordem també que aquests petits nuclis cèltics de Catalunya, tendien a restar en petites àrees de fons familiar (o patriarcal), que reclosos en unes heretats molt localitzades, han romàs només com nom d'una pagesia muntanyenca: com *Múnter* i *Montiró*, lloga-